

BRITISH PROPER NAMES IN THE OLDEST POLISH NEWSPAPER

BOGDAN WALCZAK

Adam Mickiewicz University, Poznań

The influence of the English language on Polish dates back to the beginning of the 19th century (Walczak 1983, Mańczak-Wohlfeld 1987, 1988). It became stronger in the 1920's and usage has continued ever since. Anglicisms invaded not only the standard Polish, especially of the younger generation, but also some professional jargon, scientific and technological terminology, etc. Among all the languages currently influencing Polish, English is the language whose influence is most strongly and clearly marked (Koneczna 1936/37, Klemensiewicz 1972, Fisiak 1961, 1962a, 1962b, 1963, 1964, 1968, 1970, 1975, Grabowska 1973a, 1973b, 1973c, Kurkowska 1976; Du Feu 1960, Kania 1975; Ropa 1974, Walczak 1984). The influence of English on the language of Polish emigrants in Britain and particularly in the United States is yet another problem (Doroszewski 1938, Hofman 1967, Dubisz 1976, Gruchmanowa 1976a, 1976b, 1979a, 1979b, 1982, 1984, 1985, 1987a, 1987b, etc.).

Until the 18th century there are no language relations between Polish and English. In that century often English words entered Polish via French, for example *flanela* from French *flanelle* from English *flannel*, *klub/klop* from French *club* from English *club*, etc. There existed no historical conditions for direct English influence. The English culture was almost unknown in Poland, as was the language. Poles in the 16th, 17th, and the 18th centuries were famous as polyglots. Historical sources, however, do not say anything about their possible knowledge of English. Latin, Italian, French and German are mentioned as the most popular foreign languages in Poland. The people of the Great Lithuanian Duchy and the Crown's south-eastern regions knew Russian, many of them knowing Turkish and Tartar as well. After the reforms of the National Education Commission, the first education ministry in Europe (the last quarter of the 18th century), there were the expected problems with English teaching at schools because of the lack of teachers.

The first English words adopted by the Polish language were proper names,

Long before the borrowings of the *flannel* or *club* type appeared, there had been used English proper names in Polish texts, especially the names of the country, the most important towns and kings' names. Although England till the 1780s remained beyond close interest of Poland's foreign policy, it is difficult to imagine that the royal court and the state and diplomatic circles around it would not know what was going on in a country with an increasing role in Europe.

The first English proper names came into Polish in their Latin form: the Polish name of the country *Anglia* (later *Anglia*) does not refer directly to the English name *England* but to the Latin *Anglia*; the name of the capital *Londyn* comes from the Latin *Londinium* and not from the English *London*; the names of English kings were used in their latinized forms accepted in Poland (*Henryk* from Latin *Henricus*, *Jakub* from Latin *Jacobus*, *Karol* from Latin *Carolus*, etc.). With time, however, there appeared in the texts names of such geographical places whose latinized form had not been known here, family names, which normally are not latinized, etc. Such names got into Polish texts in their original forms adapted to the Polish phonetic and morphological systems and to the rules of Polish spelling.

An important role in adopting foreign proper names into the Polish language was played by the first Polish newspaper, *Merkuriusz Polski*, bringing political, cultural and economic news from the whole world. It uses also British place and other proper names.

Merkuriusz Polski was issued from January 3 to July 22, 1661. Regular news from Great Britain occupied quite a big section in it. Many British (mainly English, seldom Scottish and Irish) geographical names are mentioned as well as personal names (mainly family names, exceptionally Christian names). With some geographical names there appear also derived adjectives and residents' names. Most names appear more than once, some occur many times. In the material compiled below one or two examples of each name's usage are given; with names of not entirely shaped Polish form, more examples are given in order to illustrate all variants: and so the number of the examples depends on the number of graphic, phonetic or morphological variants of the name. Quotes are given in their original Polish form since the translation would make it impossible to show how British names were adapted to Polish inflectional system. The figure after the quote signifies the page number in the *Merkuriusz* text (Przyboś, ed. 1960). The original English form is written in brackets, when possible the Latin form is also given — only when the Polish form is related to it and not directly to the English form.

Individual descriptions (of the type *komes de Bristol*) have been mentioned as long as they contain in their lexical composition proper names stricto sensu (in this case *Bristol*, so even though the term *komes de Bristol* refers to a man, the proper name stricto sensu is a geographical name and has been put in the group of geographical names). Some names refer at the same time to towns

and larger territories (countries, etc.); in this compilation they are arbitrarily placed in the names of towns. Also, names of the type *West-Minster* in the middle of the 17th century referring both to towns and smaller settlements (castles, abbeys, etc.) have been placed in the group of town names. This paper in general is not particularly concerned with classificational details, as precision of classification is not most important here but rather presentation and analysis of the material valuable for the Polish language historian as well as the English linguist.

The list of the compiled material:

Names of countries — parts of the British Empire: *Anglia*: pierwszy w Anglii, a drudzy w Skocji 25—26, między Anglią a Hiszpanią 26 (*England*, Lat. *Anglia*), adjective — angielski: 10 mil daleko brzegu angielskiego 355, O angielskim indżierze doszła wiadomość, że o mało nie przyszedł zdradą w ręce tureckie 427, resident's name — older form *Angielczyk*: król 150 osób szlacheckiego stanu na swą gwardyją obrał, tj. 50 Angielczyków, 50 Szotów, a 50 Irlandczyków 177, co tylko było towaru do Angielczyków należącego [...], to wszystko Barbarowie pobrali 438, later form *Anglik* (with ending *-owie* in pl., now *-y*): Król portugalski [...] pozwala Anglikom wolne odprawianie nabożeństwa angielskiego w swoim państwie 177, Gotują się ciż Anglikowie na wojnę potężnie 397; *Skocja*: pierwszy w Anglii, drudzy w Skocji 25—26//*Szkocja*: W Szkocji parlament się teraz odprawuje 107, Ze Szkocji jest wiadomość 415 (*Scotland*, Lat. *Scotia*), adjective — szotski: W parlamencie szotskim konstytucyje takie są już postanowione 238//szkoteński (in the calque name *Brama Szkotńska*): W przeszły czwartek uderzył piorun w Bramę Szkotńską 419, resident's name — Szot: król 150 osób szlacheckiego stanu na swą gwardyją obrał, tj. 50 Angielczyków, 50 Szotów a 50 Irlandczyków 177; *Irlandja*: Król przez parlamentarny dekret powrócił katolikom w Irlandii ich dobra 90, Z Irlandii jest wiadomość, że 18 tegoż miesiąca parlament tameczny się zaczął 436 (*Ireland*, Lat. *Irlandia*), resident's name — Irlandczyk: król 150 osób szlacheckiego stanu na swą gwardyją obrał, tj. 50 Angielczyków, 50 Szotów a 50 Irlandczyków 177.

Names of seas and islands: Kanał Angielski: które to okręty na piewszym wstępnie na Kanale Angielskim okręt holenderski pojmały 217, rozbijają [piraci] w samym Kanale Angielskim 280 (*English Channel*); Insuła de Wight: okręt holenderski pojmały i wiedli go do Insuły de Wight do Anglii należącej 217 (*Wight*).

Name of a river: Tamesis: Jechał ten książę na rewizyję ich ad ostia rzeki Tamesis 405 (*Thames*, Lat. *Thamis*).

Names of administrative units: Lincolnshire: W Lincolnshire [...] i w innych powiatach także [kwakrzy] powstały gromadno 200 (*Lincolnshire*).

Names of towns: Bristol: Przyjechał tu [do Mediolanu] komes de Bristol poseł króla angielskiego 300, Komes de Bristol odjechał stąd [z Mediolanu];

do Parmy 311 (*Bristol*); Cambriddzie: Król przy tym akcie wiązał tego syna księstwem de Cambriddzie 144//Cambridzie: W niedzielę 15 przeszłego miesiąca umarł książę de Cambridzie 405 (*Cambridge*); Canterbury: Tam, gdy [...] posiedział między dwiema arcybiskupami de Canterbury i de Iorck 348 (*Canterbury*); Doure: Puściły się dwa regimenty konne stąd do Doure 394 (*Dover*); Dublino: Z miasta Dublino, Irlandiae metropolis, mamy wiadomość, że uniwersał królewski na składanie parlamentu jest z wielkim aplauzem tamtego narodu publikowany 314 (*Dublin*); Edymburk: święto w Edymburku markiego de Argile 436 (*Edinburgh*); Iork: małżeństwo między księciem de Iork a córką tego kanclerza doszło 81//Iorck: piąci trębaczów z doboszem, ozdobionych herbami księcia de Iorck 346//Jorck: Za tymi [...] księżą de Jorck nastąpiowało, któreemu pospolstwo głosem wielkim „Vivat księżą de Jorck” życzyli 347//Jork: Odprowadzał ją król aż do morza z księciem de Jork i ze wszystkim dworem 144 (*York*); Kichemont: Po nich hercog Kichemont miecz w ręku trzymał 347 (*Richmond*); Lankaster: arcybiskup de Lankaster, przystąpiwszy do niego, czytał nad nim z ksiąg 349 (*Lancaster*); Londyn: Niedawno przyjechała też do Londynu z Francji królowa matka 26 (*London*, Lat. *Londinium*); Montrose: za czasu Cromuela obieszono i święto markieza de Montrose 436 (*Montrose*); Oksonija: w Oksonii i w innych powiatach także [kwakrzy] powstały gromadno 200//Oxford: regiment gwardyjnej królewskiej i regiment komesa de Oxford 395 (*Oxford*, Lat. *Oxonia*); Portsmuth: Dostawszy król wiadomość tych buntów powrócił z Portsmuthu 167, Przyjachał do Portsmuthu francuski doktor ode dworu francuskiego posłany 217//Portsmut: Poprawiło się na zdrowiu królewnie naszej, która z królową matką w Portsmucie czeka na pogodę do żeglowania dalej ku Francji 177 (*Portsmouth*); Southaupton: A w tym graf Southaupton wziął z ołtarza miecz i z pochew wyjawszy, podniósł go przed królem 349 (*Southampton*); Swinton: ci dwaj są: lord Swinton i lord Argile 107 (*Swinton*); West-Minster: tu i w West-Minster dniem i nocą straż wielka po wszystkich ulicach chodzi 133, Kwakerowie nowy tumult wszczęli w drugim mieście West-Minster 200//Westmünster: Z Withalu we wtorek król wodą na opactwo Westmünster do kościoła przyjechał 347//West-Munster: gwardyja pałacu królewskiego odprawiać będą wedle dawnego zwyczaju wybrańcy z West-Munster 59, adjective west-munsterski: Po kilku godzinach zdjęto ich, główny święto i postawiono nad pałacem West-Munsterskim 216 (*Westminster*); Worcester: Parlament wkrótce będzie rozpuściły względem drogi, którą król przed się wziął do Worcestru 405 (*Worcester*).

Names of architectural objects (castles, palaces, gates, etc.): calque Brama Szkoteńska: W przeszły czwartek uderzył piorun w Bramę Szkotęńską 419 (*Scottish Gate*); Niugett: zeszło się na przedmieściu od Niugett [...] z 10 abo 12 000 kwakerów, tj. drżących 166, Ciż kwakrowie [...] straż wysiększy opanowali bramę Niugett rzeczoną 167 (*Newgate*); Sin Džiems: niedaleko

pałacu de Sin Džiems 200 (*Saint James <Palace>*); Towr: W niedzielę koronacyjną poprzedzającą die 1 maii przenocowawszy król w Towr (jest to zamek londyński, gdzie królowie ante coronationem de lege et consuetudine retyrować się powinni) 346, nazajutrz wjazd z Towr przez miasto Londyn aż do Withalu zabawił 346//Tour: Gwardyjej z Tour 69 mężów 347 (*Tower*); Withal: Z Withalu we wtorek król wodą na opactwo Westmünster do kościoła przyjechał 347 (*Whitehall*).

Name of an institution: Kompanija Ost-Indyjska: Komunikował dwór posłom holenderskim suplikę którą kupcy londyńscy tutecznej Kompanije Ost-Indyjskiej królowi podali 301 (*East India Company*).

Christian names: Karol: Parlament tameczny [...] 28 osób, co byli sędziami nad Karolem I, ojcem teraźniejszego króla, na śmierć skazał 25, zaczęła się 20 lat temu wojna między królem Karolem I a parlamentem 168 (*Charles*, Lat. *Carolus*); Dziems: Syna z tych dwóch małżonków narodzonego król sam u krztu trzymał, a dano mu imię Dziems (to jest Jakub) jako ojcu 133 (*James*).

Family names: Aierton: Proces Kromuela starego, Aiertona, Bratssawa i Prydzia, sędziów królewskich, jest już dokonczony 107//Agerton: Dekretowi parlamentowemu dosyć czyniąc wygrzebiono w tych dniach ciała Kromuela starego, Agertona i Bradszawa i powleczone ich do szubienice, a tam ich powieszono 216 (*<Henry> Ireton*); Argile: ci dwaj są lord Swinton i lord Argile 107, święto w Edymburku markieza de Argile 436 (*<Archibald Campbell duke of> Argyll*); Bratssaw: Proces Kromuela starego, Aiertona, Bratssawa i Prydzia, sędziów królewskich, jest już dokonczony 107//Bradszaw: Dekretowi parlamentowemu dosyć czyniąc wygrzebiono w tych dniach ciała Kromuela starego, Agertona i Bradszawa i powleczone ich do szubienice, a tam ich powieszono 216 (*<John> Bradshaw*); Cromwell: Sprzeciwiają się ciż kupcy i posłowi hiszpańskiemu o insułej Jamajka nazwaną, którą w Indyjej dostali podczas panowania Cromvella starego 26//Cromvel: Za czasu Cromvela 375//Cromuel: za czasu Cromuela obieszono i święto markieza de Montrose 436//Kromuel: od zmarłego Kromuela i od parlamentu jego były konfiskowane 90 (*<Oliver> Cromwell*); Desborow: Zaraz po inkwizycyjej wzięto do więzienia [...] generała Desborowa 107 (*<John> Desborough*); Fairfax: Posłano kilka chorągwii pieszych i konnych, aby wzięto w areszt mylorda Fairfaxa 90 (*<Thomas> Fairfax*); Haselryk: Jeśliby Lambert, Haselryk i Vane mieli być między winowatymi, mogliby odpuszczenia się nie spodziewać 107//Hazelryk: W tenże dzień w więzieniu zeszedł z tego świata Artur Hazelryk 168 (*Artur Haselrigge*) Lambert: Jeśliby Lambert, Haselryk i Vane mieli być między winowatymi, mogliby odpuszczenia się nie spodziewać 107 (*<John> Lambert*); Monk: Konspiracja przeciwko domowi królewskiemu i przeciwko osobie generała Monka odkryta jest 106, Gwardyjej generała Monka 100 ludzi 347 (*<George> Monk*); Ormont: pojedzie markize de Ormont (jako każdy się do-

myśla), aby królewnej tu przywiózły 356//Ormundt: Księzcia Ormunda 8 osób, którzy wielkie srebrne tarcze z herbami księzcymi na ramionach prezentowali 347 (<*James Butler duke of Ormonde*>); Owerton: Zaraz po inkwizycyjej wzięto do więzienia obersztera Owertona 107 (<*Richard Overton*>); Prydż: Proces Kromuela starego, Aiertona, Bratssawa i Prydzia, sędziów królewskich, jest już dokończny 107 (<*Thomas Pride*>); Reinbury: Zaraz po inkwizycyjej wzięto do więzienia obersztera Owertona, generała Desborowa, Reinburego i innych 107 (?); Vane: Jeśliby Lambert, Haselryk i Vane mieli być między winowatymi, mogliby odpuszczenia się nie spodziewać 107 (<*Henry Vane*>).

The following conclusions can be drawn from the above-presented material:

1. Even a cursory inspection shows significant instability of forms of the gathered names. Only most country names (*Anglija, Irlandyja*), most important towns (*Londyn*) and most popular persons with names easy for Poles (*Monk*, but *Cromvell // Cromvel // Cromuel // Kromuel*) have completely fixed forms. Most names used in the *Merkuriusz* many times (logically, nothing can be said about names used once) appear in their variant forms showing the lack of consistency in their forms: *Skocyja // Szkocyja, Szot, szotski // szkoteński, Cambriddzie // Cambridzie, Iork // Iorck // Jorck // Jork, Oxonija // Oxford, Portsmuth // Portsmut, West-Minster // Westmünster // West-Munster, Towr // Tour, Aierton // Agerton, Bratssaw // Bradszaw, Cromvell // Cromvel // Cromuel // Kromuel, Haselryk // Hazelryk, Ormont // Ormundt*, etc.

British proper names are not used differently in comparison with other foreign names used in the Polish language of the 16th and 17th centuries. In the source texts only names of most countries and most important towns (*Paryż, Medyjolan, Rzym, Wenecyja*) have their fixed forms. The vast majority of the remaining proper names appear in their variant forms, often numerous: Niederlandish: *Bruxella // Bruksel // Bruxele // Bruksele // Bruxelle // Bruxelle* (*Brussels, Fr. Bruxelles*), *Dunkerk // Dunkierk // Donkerk // Donkert // Donkerken // Dunkerka // Dunkierka* (*Dunkerque*), etc., German: *Brem // Brema // Breme* (*Bremen*), *Regenspurk // Regenzspurk // Regeszpuk* (*Regensburg*), etc., French: *Fonteneblo // Fontenebleo // Fontaneblo // Fontemblau* (*Fontainebleau*), *Nansa // Nansi // Nanza or Nanzy // Nancy // Nanca // Nanceja // Nancyja* (*Nancy*), etc., Italian: *Final // Final // Final (Finale)*, *Kasin // Kasyn // Kas-syn* (<*Monte*> *Cassino*), etc., Spanish: *Cadiz // Cadyz // Kadiz* (*Cádiz*), *Mexika // Mexik // Meksyk* (*Mexico*), etc., Portuguese: *Brasyl // Brasil // Brasill // Brazyl // Braziylja // Brezylja // Bryzylja* (*Brasil*), *Lisbona // Lizibona // Olizbona* (*Lisboa*) etc., and various non-European names: *Cayr // Kair // Kairo* (Arab. *Al-Kahira*), *Hierusalem // Hierozolima // Jerozolim // Jerozolima // Jeruzalem* (Hebr. *Jerusalaim*), etc.

This multiplicity of variants expresses an enormous effort of the language at adaptation (Rzepka, Walczak 1983, Walczak forthcoming).

2. Much higher degree of assimilation is another characteristic of the Bri-

tish proper names appearing in the *Merkuriusz* when compared with the modern language. There are examples of radical polonizing in spelling, pronunciation and inflections: *Cambriddzie // Cambridzie* (today *Cambridge*), w *Edymburku* (today w *Edynburgu*), *Portsmut*, do *Portsmu'u*, w *Portsmucie* (today uninflected *Portsmouth*), do *Worcestru* (today uninflected *Worcester*), *Niugett* (today *Newgate*), *Sin Džiems* (today *Saint James* <*Palace*>), z *Withalu* (today uninflected *Whitehall*), *Aierton* (today *Ireton*), *Bradszaw* (today *Bradshow*), *Kromuel* (today *Cromwell*), *Desborow, Desborowa* (today uninflected *Desborough*), *Haselryk // Hazelryk* (today *Haselrigge*), *Prydż* (today *Pride*), etc.

Similarly radical polonizing was then characteristic for other names: Dutch, eg. *Bruga // Brug*, do *Brugu* (today uninflected *Brugge* or Fr. *Bruges*), *Groninga, z Groningi* (today uninfl. *Groningen*), etc., German: eg. *Auspurk* (today *Augsburg*), *Bon, w Bonie* (today uninfl. *Bonn*), z *Ejzenachu*, do *Ejzenachu* (today uninfl. *Eisenach*), jechać na *Halq* (today uninfl. *Halle*), *Kolno, Kolnem* (today uninfl. *Köln* or adopted Latin form *Kolonia*), *Münster // Monster, Münstera, z Munsteru, z Monstrem* (today uninfl. *Münster*), w *Monachu* (today uninfl. *Monachium*), *Saarpruk, Saarpruku* (today uninfl. *Saarbrücken*), *Szweryn* (today *Schwerin*), oblec *Ulmę* (today uninfl. *Ulm*), *Zont* (today *Sund*) etc.; French: eg. do *Amiensu* (today uninfl. *Amiens*), około *Calesu* (today uninfl. *Calais*), do *Fontenebla // do Fonteneblu* (today uninfl. *Fontainebleau*), *Nansa, w Nansie, do Nansy* (today uninfl. *Nancy*), dobyć *Remów* (today uninfl. *Reims*), *Werduna, pod Werduną* (today uninfl. *Verdun*) etc., Italian: eg. *Bar, do Baru* (today uninfl. *Bari*), *Ferarz* (today *Ferrara*), *Fryjol, ku Fryjolu* (today uninfl. *Friuli*), *Kasin // Kasyn, z Kasinu, do Kasynu* (today uninfl. <*Monte*> *Cassino*), przeciwko *Surentowi* (today uninfl. *Sorrento*), u *Viterbu* (today uninfl. *Viterbo*) etc., Spanish: eg. nad rzeką *Henarem* (today uninfl. *Henares*), w *Tolecie* (today uninfl. *Toledo*) etc., Greek: eg. do *Lezbu* (today uninfl. *Lesbos*), ku *Rhodowi* (today uninfl. *Rhodos*) etc., various exotic names, eg. do *Goi, w Goi* (today uninfl. *Goa*).

A characteristic tendency of the Polish language of the 16th and 17th centuries for deep radical polonization of foreign proper names slowed down in the later centuries. In most cases deeply and radically adapted forms of names were replaced by new forms, closer to their originals (Zaręba 1984, Walczak 1984, 1985, Jakus-Borkowa 1987).

3. Although more deeply than today adapted to the Polish language and spelling, the British names were still less adapted in the 16th and 17th centuries than names coming from the Netherlands, Germany, France, Italy, Spain, Portugal, Greece or from the Hebrew language. More often the Polish form was based on the English spelling not pronunciation, which proves that the latter was not known, and apparently neither was the language known as a whole (the *Merkuriusz* correspondents must have been taking the names from English or other languages written texts). In our material there are also forms

based on their English pronunciation, like *Cambriddzie* // *Cambridzie*, *Niugett*, *Dziems*, *Aierton*, *Kromuel* etc., but a majority of forms (some deeply adapted) were based on the English graphic form: *Canterbury*, *Montrose*, *Portsmouth* // *Portsmut*, *Southaupton*, *Worcester*, *Towr* // *Tour*, *Withal*, *Cromvell* // *Cromvel*, *Fairfax*, *Prydż*, *Vane* etc. It is quite a different situation with words taken from other languages. That the *Merkuriusz* correspondents knew English poorly in comparison with other European languages can be concluded from obvious errors and distortions of English names taken from written sources (eg. *Kichemont* from *Richmond*, or *Southaupton* from *Southampton*). A weaker position of the British proper names is also obvious in the form of the type *Westmünster*, *Lincolnschire* or *Kompanija Ost-Indyjska* in which the influence of the German language on the assimilation process of English names can be clearly seen. The variant *Westmünster* of the name *Westminster* results from the influence of the German name *Münster* much better known in Poland, the form *Lincolnchire* instead of *Lincolnshire* came from the better known German spelling (*sch*) instead of the less known English (*sh*), and finally in *Kompanija Ost-Indyjska* English *East* was replaced by its etymological German equivalent *Ost*. And so German names had some influence on the assimilation process of English names while a reverse process has not been observed. Everything seems to prove that the *Merkuriusz* correspondents, and the more so its readers, were less familiar with English names (except for some most important ones like *Anglia* or *Londyn*) than with German, French, Italian, etc.

4. Foreign proper names in Polish language are a valuable historical and cultural heritage which proves Poland's manifold (political, economic, cultural, scientific, etc.) ties with other countries and nations, which reflects trails of ancient Polish peregrinations, scientific travels, political missions, directions of cultural reception and expansion and so on. In this respect the British proper names in the *Merkuriusz* are a proof of Poland's relations (even if not as close as with some other countries such as the German Empire, France, Italy, etc.) with the countries of the British Empire. In the 17th century these relations were still too loose to be reflected in the appellative level of Polish vocabulary but they were recorded in the seismographically sensitive onimic level.

REFERENCES

- Doroszewski, W. 1938. *Język polski w Stanach Zjednoczonych A. P.* Warszawa. Prace Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.
- Dubisz, S. 1976. „Uwagi o zapożyczeniach w języku Polonii amerykańskiej”. *Prace Filologiczne XXVI*. 65–87.
- Du Feu, V. M. 1960. “English sport terms in Polish”. *Canadian Slavonic Papers IV*. 155–59.
- Fisiak, J. 1961. „Zjawisko depluralizacji niektórych rzeczowników angielskich zapożyczonych przez język polski”. *Język Polski XLI*. 138–39.
- Fisiak, J. 1962a. *Zapożyczenia angielskie w języku polskim*. Unpubl. PhD diss. University of Łódź.
- Fisiak, J. 1962b. „Złożony kontakt językowy w procesie zapożyczania z języka angielskiego do polskiego”. *Język Polski XLII*. 286–94.
- Fisiak, J. 1963. „Kategoria rodzaju rzeczowników zapożyczonych z języka angielskiego”. *Rozprawy Komisji Językowej Łódzkiego Towarzystwa Naukowego IX*. 63–68.
- Fisiak, J. 1964. “English sport terms in modern Polish”. *English Studies XLV*. 230–36.
- Fisiak, J. 1968. “Phonemics of English loanwords in Polish”. *Biuletyn Fonograficzny IX*. 69–79.
- Fisiak, J. 1970. “The semantics of English loanwords in Polish”. *Studia Anglica Posnaniensia II*. 41–49.
- Fisiak, J. 1975. “Some remarks concerning the noun gender assignment of loanwords”. *Bulletin de la Société Polonaise de Linguistique XXXIII*. 59–63.
- Folejewski Z. (ed.). 1973. *Canadian contributions to the Seventh International Congress of Slavists*. The Hague: Mouton.
- Grabowska, L. 1973a. „Nowe zapożyczenia angielskie w języku polskim”. *Prace Filologiczne XXIII*. 221–33.
- Grabowska, I. 1973b. “On the influence of the English language on Russian and Polish, and English interference in the two languages as spoken on this continent”. In Folejewski, Z. (ed.). 1973. 185–202.
- Grabowska, I. 1973c. “On the influence of the English language on Russian and Polish, and English interference in the two languages as spoken on this continent”. In Siatkowski, J. (ed.). 1973. 375–76.
- Gruchmanowa, M. 1976a. „Z badań nad słownictwem Polonii Nowego Jorku”. *Studia Polonistyczne III*. 26–32.
- Gruchmanowa, M. 1976b. „Z problematyki interferencji językowej w słownictwie Polonii Nowego Jorku”. In Kubiak, H., Pilch, A. (eds.). 1976. 410–18.
- Gruchmanowa, M. 1979a. „Badania nad językiem Polonii amerykańskiej w świetle metod socjolingwistycznych”. *Socjolingwistyka 2*. 95–104.
- Gruchmanowa, M. 1979b. „Przyczynki do badań nad słownictwem Polonii amerykańskiej. Słownictwo związane z domem i jego wyposażeniem”. In Safarewicz, J. (ed.). 1979. 95–103.
- Gruchmanowa, M. 1982. „A sociolinguistic study of Polish spoken by Polish Americans”. *Lingua Posnaniensis XXVI*. 117–22.
- Gruchmanowa, M. 1984. „O dialektach polskich w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej”. *Sprawozdania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Wydział Filologiczno-Filozoficzny 100*. 3–18.
- Gruchmanowa, M. 1985. „O odmianach polszczyzny mówionej w Stanach Zjednoczonych A.P.” *Polonica X*. 186–205.
- Gruchmanowa, M. 1987a. „Rozwój i zanik gwary w otoczeniu obcej kultury (na przykładach środowisk polonijnych w USA)”. *Rozprawy Komisji Językowej Łódzkiego Towarzystwa Naukowego XXXII*. 93–100.
- Gruchmanowa, M. 1987b. “Language as a means of preserving national cultural heritage in rural and urban environments”. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prace Językoznawcze 11*. 143–149.
- Hofman, L. 1967. *Procesy przyswajania wyrazów angielskich w języku polskim*. Londyn. Polski Uniwersytet na Obczyźnie. Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego IV.
- Jakus-Borkowa, E. 1987. *Nazewnictwo polskie*. Opole: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej.

- Kania, S. 1975. „Zapożyczenia angielskie w polskiej gwarze żołnierskiej w II wojnie światowej”. *Język Polski LV*. 212–16.
- Klemensiewicz, Z. 1972. *Historia języka polskiego*. Part III. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Koneczna, H. 1936/1937. „Wyrazy angielskie w języku polskim”. *Poradnik Językowy 1936/1937*. 161–70.
- Kopertowska, D. (ed.). 1983. *Warsztat współczesnego onomasty*. Kielce: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej.
- Kubiak, H., Pilch, A. (eds). 1976. *Stan i potrzeby badań nad zbiorowościami polonijnymi*. Wrocław: Ossolineum.
- Kurkowska, H. 1976. „Zapożyczenia semantyczne we współczesnej polszczyźnie”. In Magnuszewski, J. (ed.). 1976. 99–109.
- Magnuszewski, J. (ed.) 1976. *Z problemów współczesnych języków i literatur słowiańskich*. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.
- Mańczak-Wohlfeld, E. 1987. „Efemerydy pochodzenia angielskiego w Słowniku wileńskim”. *Poradnik Językowy 1987*. 100–103.
- Mańczak-Wohlfeld, E. 1988. „Anglicyズmy w Słowniku warszawskim”. *Język Polski LXVIII*. 24–29.
- Przyboś, A. (ed.). 1960. *Merkuriusz Polski*. Kraków: Państwowe Wydawnictwo Naukowe – Oddział w Krakowie.
- Ropa, A. 1974. „O najnowszych zapożyczeniach w języku polskim”. *Poradnik Językowy 1974*. 518–26.
- Rzepka, W. R., Walczak, B. 1983. „Z historii adaptacji obcych nazw geograficznych w polszczyźnie XVI i XVII wieku (Uwagi o rodzaju i liczbie)”. In Kopertowska, D. (ed.). 1983. 153–62.
- Safarewicz, J. (ed.). 1979. *Opuscula polono-slavica*. Wrocław: Ossolineum.
- Siatkowski, J. (ed.). 1973. *VII Międzynarodowy Kongres Slawistów. Streszczenia referatów i komunikatów*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Walczak, B. 1983. “The earliest borrowings from English into Polish”. *Studia Anglica Posnaniensia XVI*. 121–131.
- Walczak, B. 1984a. „Rola czynnika obcojęzycznego w rozwoju leksyki współczesnej polszczyzny”. *Sprawozdania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Wydział Filologiczno-Filozoficzny 100*. 19–29.
- Walczak, B. 1984b. „Współczesne tendencje w zakresie adaptacji obcych nazw własnych w języku polskim”. *Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Gdańskiego, Prace Językoznawcze 10*. 45–50.
- Walczak, B. 1985. „Czynniki pozajęzykowe w procesie przejmowania obcych nazw własnych do współczesnego języka polskiego”. *Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Gdańskiego, Prace Językoznawcze 11*. 97–100.
- Walczak, B. (forthcoming). „Niemieckie nazwy geograficzne w najstarszej polskiej gazecie”.
- Zaręba, A. 1984. „Obce nazwy własne we współczesnej polszczyźnie. Z zagadnień prawa języka”. *Język Polski LXIV*. 75–82.